

Fra L.M. Enger til C. W. Korterud A/S

Av Dag Mysen

L.M. Enger

Lars M. Enger (1891–1957) vokste opp som bondesønn på Biri og begynte som ekspeditør i en Gjøvik-forretning som 17-åring. Etter hvert tok han handelskole og handelsbrev mens han bodde på Kløfta, og fikk også praksis der. Her møtte han Ullensakerjenta Olga som ble hans ektefelle, ei framifrå dame med tæl og pågangsmot. Fra

1914-19 var han ekspeditør hos Doblougi Oslo. Der fikk han innblikk i det nyeste i manufakturbransjen.

I 1919 kjøpte ekteparet Torvet 2 i Mysen (senere Storgata 2) Dette huset ble bygget av Anton H. Mysen rundt 1903 og solgt til Anders Mortvedt i 1912 Han igjen solgte bygget til skredder Johnsen som videresolgte til Enger i 1919

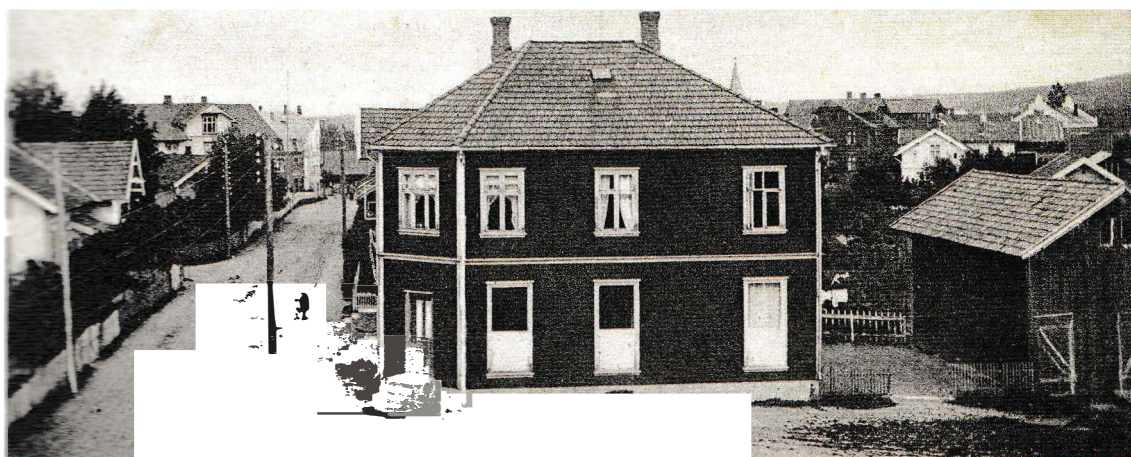
Han innredet forretningen som manufakturforretning i tradisjonell stil. Han førte et bredt utvalg av manufakturvarer og utstyr: Stoffer og sysaker, puter, dyner og pledd med mer. I tillegg hadde han en mindre avdeling med herreklær, stort sett bare dresser og hatter.

I 1933 bygde de ut butikken mot kirken. Det ga mer plass til vareutvalget og i et bredere spekter. Olga var med i butikkdriften sammen med frøken *Skykkelstad* fra Eidsberg. Også *Sigrid Nygård* kom inn i butikkdriften som ekspeditrise.

Samfunnsengasjerte mennesker

Lars og Olga Enger var engasjerte mennesker som satte farge på Mysen-miljøet i nesten fire 10-år.

Mysen.

Torvet 1 i Mysen slik bygget så ut før 1915. Postkort Jul Aage Krosby

Lars satt i herredstyret fra 1928–34. Han var formann i fattigstyret, badestyret, kinostyret, forliksrådet og styret i Mysen Sparebank. Under krigen var han formann i det lokale luftvernet. Underveis var han kirkeverge for Mysen kirke og menighet i 30 år, fra 1923–53.

Olga var lesehest og en skattet opp-leser. Hun var medlem av skolestyret, skolekjøkkennemnda og det kommunale tilsynet. I tillegg var hun formann i Sanitetsforeningen i en årrekke. Da «svenskesuppa» kom til Norge under krigen, ledet hun serveringen av denne på skolene i bygda.

L.M. Engers Eftf. – Nygård og Korterud

Da 1950-årene kom, begynte helsa til Enger å skranke. Han tilbød da forretningen til Sigrid Nygård som arbeidet hos ham i butikken. Hun fikk med seg søsteren Elsa og hennes mann Ernst W. Korterud. Sammen overtok de forretningen og bygget i 1955. Lars og Olga flyttet da inn i villaen de eide i Vandugbakken. Elsa og Ernst flyttet inn i leiligheten som da ble ledig i annen etasje over butikken, med barna Tore og Inger. Ernst hadde da for lengst opparbeidet en god transportforretning i Oslo og hadde agenturet i nordre Oslo for Diplom-Is. Han beholdt transportforretningen sin frem til rundt 1980 og pensjonsalder.

De overtok varene og vareutvalget etter Enger og fortsatte butikkdriften i hans spor en del år.

E.W. Korterud

I 1963 kjøpte Ernst ut Sigrid og ble ene-eier. Da var det blitt en ny tid med annerledes etterspørsel og nye

klesvaner. Stoff-avdelingen ble bredere og større. De fikk inn en korsetterings-avdeling (dame-undertøy) og dameklær. Salget av dyner tok av og ble en viktig del av forretnings-profilen. To ganger i året tok de inn et stort parti vintermakko for herrer, med feil. Partiene gikk ut på salg i løpet et par uker. Ulltepper og flannels-tepper var også viktige salgsartikler.

Gunvor Haug begynte i forretningen like før den ble overdratt og fortsatte som ekspeditrise og særdeles dyktig sydame til begynnelsen av 1990-årene. Ernsts sønn Tore dro til Larsen & Lütken i Oslo etter artium, og arbeidet der et halvt år for å lære om stoffer og behandlingen av dem. Senere dro han noen måneder til Århus i Danmark for å fordype seg i utstillingsteknikk og fargelære. Både før og etter var Tore en «potet» som ble brukt til alt mulig i foretaket, fra is-kjøring til ekspedering av korsetter. I denne perioden og frem til 1990-årene arbeidet også Oddrun Pettersen, Arna Melbye, Helga Bye, Torunn Meyer, Wenche Ekeberg, Kirsten Johansen, Tove Diskerud, Tove Trømborg, Torill Trollerud, Tove Vollebekk, Jorun Hansen, Bjørg Homs-tvedt, Gunvor Korterud, Aud Hansen, May-Lisbeth Jorud og Bjørg Langbråten med flere i butikken.

Gulvbelegg og håndverk-tjenester

I 1969 ble forretningsgården utvidet mot kirken igjen, i betong med kjeller og én etasje. Da begynte de med vegg-til vegg-tepper og avpassede tepper i forskjellige størrelser i underetasjen. Tore ble motoren i denne avdelingen og hadde dette som sitt hovedarbeidsfelt frem til 1994.

Avdelingen ble en suksess. Tore

drev alene i begynnelsen. Han solgte om dagen og la tepper på kveldstid. Ganske straks ansatte han tre medarbeidere. Utviklingen skjøt fart og fikk stort volum. I tillegg kom andre typer gulvbelegg samt alt som trengtes av tapeter, sparkel, maling osv. til innrednings- og oppussingsprosjektene som ble gjennomført.

Tore fikk hånd om flere store prosjekter i Norge og Sverige via norske entreprenører; alle EPA-butikkene i landet, flere store kjøpesentre, rettsbygningen i Lillestrøm osv. Tore hadde gående 30 mann i 10 år bare på Oslo havnelager og prosjekt Rosenkrantz gate. På det meste engasjerte Tore ca. 55 medarbeidere i denne bransjen. I denne forbindelse tok Tore mesterbrev i byggtapetser-faget.

Det ble investert i godt maskinelt utstyr som for eksempel pumper som

kunne pumpe sprøytesparkel gjennom to tommers rør over 500 meter. Firmaet hadde opptil fire 12-seters minibusser for frakt av folk til arbeidsstedene, flere stasjonsvogner/varevogner og to lastebiler. På det meste var omsetningen i denne avdeling på 25 millioner kr eks. moms.

Et eksempel kan være Oslo havnelager der Tore hadde et totaloppdrag. Huset består av 4000 kvadratmeter i hver etasje i 10 etasjer, pluss garasjekjeller og loft. Det ble bygd i 1922 som Europas største frittstående murbygg. Det ble reist i løpet av tre år av et team på 2800 medarbeidere. Som eksempler på dimensjonene i totaloppdraget kan nevnes at Tores folk malte og fikk på plass listverk i en lengde fra Nordkapp til Lindesnes og tilbake til Bodø, og at de hang opp 130 000 kvadratmeter glassfiberstrie. Én og én etasje ble

Storgata 11, ca 1965. Foto: Tore Grinna.

interior

T.W. KORTERUD
 (09) 89 22 07
BYGGTAPETSERMESTER

TAPETSERING · TEPPE OG VINYL GULV
 SPRØYTEMALING · FLISESETTING · GARDINER · UTSTYR

*Fra gardinavdelingen, ca 1980.
 På bildet: Elsa Korterud. Foto: Ernst Korterud.*

*Fra tekstilavdelingen ca 1975.
 Foto: Ernst Korterud.*

Fra tekstilavdelingen ca 1975. Foto: Ernst Korterud.

gjort ferdig til installering av leietakere. Det var Thor Andenæs A/S som eide brorparten av aksjene i bygget og som styrte virksomheten.

Bredere butikk

I begynnelsen av 1970-årene begynte de med gardiner. Dette ble raskt en viktig avdeling i forretningen. Også her ble det store omsetnings-mengder. Firmaet hadde 7–8 damer som stort sett drev med gardiner. De både solgte, sydde og hang opp de ferdige gardinene hos kundene. De leverte også gardiner til store byggeprosjekter, som for eksempel i Nydalen i Oslo. De fikk også gardinprosjekter i hoteller.

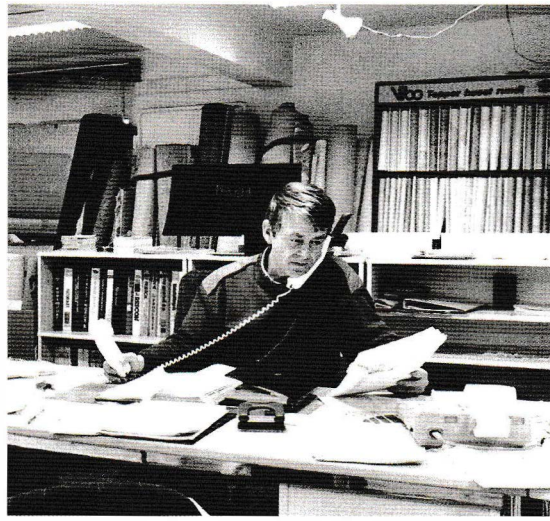
I samme tidsrom begynte de å forhandle Bernina symaskiner. I 2019 er dette fremdeles en del av vareutvalget.

Tore hadde et stort nettverk av entreprenører som oppdragsgivere. Det betyr at kundene hans var fornøyde. Tore var nøye med service og nødvendige etterarbeider.

Fra slutten av 1960-årene ble det innredet avdeling for dame-tøy. Utover i 1970-årene ble stoffavdelingen mindre etterspurt fordi konfeksjon ble så billig og bra. Det førte til at Tore rev ned en del av butikklokalet og fikk inn en større dameavdeling med klær fra blant annet Danmark og England. I tillegg utvidet han gardinavdelingen.

T.W. Korterud

Da hadde Tore overtatt hele bedriften fra faren Ernst. Det skjedde i 1978. Da var avdelingene i butikken oppe i første etasje godt i gang under Ernsts ledelse. Derfor kunne damene i avdelingene drive butikken videre på en ganske selvstendig måte. Det frigjorde Tore til

Tore Korterud i sving på kontoret.

Foto: Espen Tveit.

å fokusere på underetasjen og driften av det store markedet for gulvbelegg, tepper, tapeter og håndverktjenester med fliser, kjøkkeninnredninger, maling og alt annet som trengtes til omfattende opprustning i bygg. Det siste prosjektet var et hotell i Lillehammer før OL i 1994. Da gikk prisene ned på det firmaet levde av. Lønnsomheten var ikke lenger interessant og Tore la ned avdelingen.

Boli A/S og Tabo A/S

Da inngikk Tore et samarbeid med Anders Pettersen fra Eidsberg og begynte å kjøpe opp og renovere bygg, hovedsakelig i Oslo. På denne tiden var husprisene på et bunn-nivå over hele landet, og ikke minst i Oslo. Selgerne var stort sett banker. De drev ikke med eiendomsforvaltning og ville kvitte seg med eiendommer de hadde måttet overta så raskt som mulig.

Det var bare Anders og Tore som arbeidet på eiendommene for å få de opp og stå som utleieobjekter. Husene rommet kun leiligheter. Dette drev

de med til rundt 2005. Da delte de firmaene mellom seg. Tore har siden solgt alle eiendommene sine.

C.W. Korterud A/S

Datteren *Camilla* dro til Tyskland etter videregående. Hun arbeidet for en forretningsforbindelse av Tore som er teppeprodusent. Etter et par år kom hun tilbake og kjøpte gården Øvre Korterud i Hærland av sin farfar. Samtidig begynte hun i butikken, i hovedsak i håndverksavdelingen.

I 1991 overtok *Camilla* varebeholdningen og drev butikken som leder. Etter at håndverksdelen ble nedlagt i 1994, overtok *Camilla* den resterende avdelingen i kjelleren. Hun begynte samtidig stort med barneklær i første etasje.

Anne Kirsti Kristiansen drev da med bunader, garn og broderier i Kristensens Eftf. i Torvet 1. På slutten av 1990-tallet flyttet hun inn hos *Camilla* som leietaker. Dette endte med at *Camilla* overtok og kjøpte henne ut.

Etter tusenår-skiftet justerte *Camilla* butikkprofilen slik at det ble en stor avdeling med bunader, broderier og garn. Underetasjen ble prøve- og produksjonsavdeling for bunader. *Tove Diskerud* (gift *Bingen*), som ble ansatt av *Ernst* som 16-åring, ble en krumtapp i dette med søm og tilpasning av bunader. Det er mange i distriktet som i dag broderer og monterer bunader i hjemmet sitt for bedriften. I underetasjen er det også mottak for rens av klær og andre tekstiler.

Formelt overtok *Camilla* hele virksomheten i 2004 og registrerte firmaet C.W. Korterud A/S.

Fra stand på Momarkedet i 1995. På bildet: Camilla Korterud. Foto: Preben Sparre Enger.

Torvet 3

I 1909 bygde *Anton H. Mysen* også Torget 3 (senere Storgata 9) og solgte det til kjøpmann *Emil Grønn*. Forretningen og gården ble overtatt av *Martha Opdahl* i 1926. Hun begynte med barnetøy og annet barne-utstyr. *Holm Berg* kjøpte gården og butikken i 1954, der datteren *Marit* fortsatte med det samme varespekteret under navnet «Barneutstyr» frem til 1997.

I 2015 var bygget til salgs. *Camilla* kjøpte det, bygde om og ut, og innlemmet bygget som del av sin forretning. Da tok *Camilla* inn igjen en dameavdeling og gjorde den ganske stor.

Høsten 2019 er forretningen dominert av damekonfeksjon og barneklær, garn, broderiavdeling og bunadproduksjon etter mål og etter

Fra bunadavdelingen i 1995. Fra venstre: Anne Kirsti Kristiansen, Tina Johansen, Camilla Korterud, Tove Bingen (Diskerud). Foto: Tore Korterud.

gamle, norske håndverkstradisjoner. Og Bernina symaskiner blir fremdeles solgt hos Camilla.

I tråd med tiden rommer butikken en sy- og reparasjons-avdeling som tar på seg små og store oppdrag, fra å sy i en knapp for en kunde til å levere 1000 gardinsjal til Ørlandet flystasjon.

Filial i Rakkestad

Camilla drev gardinbutikk i Rakkestad i sentret ved Bergenhus-krysset i siste halvdel av 1990-årene.

Filial på Morenen

I 2012 overtok Camilla en garnbutikk på Morenen kjøpesenter. Garn er blitt en stor del av Camillas handelsprofil.

Pr. 2019

beskjeftiger Camilla rundt femten medarbeidere i hel- og deltidstillinger.

Omsetningen varierer med rundt 10 millioner kroner pr. år, eks. moms.

Kilder:

- Hans Wåler: Mysen-leksikon, 1999
- Indre Smaalenenes Avis.
- Tore W. Korterud.
- Camilla W. Korterud.

